

samme Grad købe deres Livsformødenheder billigere nu end tidligere, thi der er noget, der hedder Mellemandere. Embedsmændene, som i Reglen bo i Byerne, kunne ikke gaa ud og købe direkte af Landmændene deres Jøde, Klæder, og hvad de behøve, de skulle have det paa den Plads, hvor de ere, og det gaar gennem saa mange Hænder, at inden de faa det, de skulle bruge, er Billigheden slet ikke til at mærke. Det er noget, jeg ogsaa har gjort Erfaring om i de sidste Aar.

Saa talte det ærede Medlem om, at han kunde være med til en Brændevinsstat, naar den kom dem til Gode, der betalte den. Det var en ganske interessant Betingelse; thi det forekommer mig, at naar en Stat alene skal komme dem til Gode, der betale den, saa kunne de lige saa godt lade være med at betale den; thi Meningen med Skatter, er jo dog i Almindelighed, at de i væsentlig Grad skulle komme andre til Gode end dem, som betale dem; f. Eks. hvad Jattigstatten angaar, er der ingen af dem, der betale Skatten, der selv nyder godt af den. Ved andre Skatter kan det være forfærdigt; Skolestatten f. Eks. nyder enhver godt af, som har Børn at jende i Skole, og lige saa Udgifterne til Vejvæsenet; dem nyder enhver godt af, som færdes paa Vejene; men Reglen er dog den, at de, der betale Skatten, betale den, for at andre skulle nyde godt af den, saa at opstille den Fordring, at de, der skulle betale Brændevinsstatten, ogsaa selv skulle nyde godt af den, fører til det Resultat, at de lige saa godt kunne beholde Skatten, medens de have den.

Saa talte det ærede Medlem videre om Ophævelsen af Skatterne paa de faste Ejendomme; det var det, der kunde forslaa noget. Han indrømmede, at den Gang Skatterne blev lagte paa de faste Ejendomme, i 1802, sagde han — der var dog nok for Resten Ejendomsstatter før den Tid — da var Skatten retfærdig, og da var der Gøne til at betale Skatten. Jeg antager ogsaa, at Statten den Gang var retfærdig, men det, der efter min Mening gjorde den uretfærdig, var, at der samtidig blev lagt Skat ogsaa paa andre Statsborgere end netop Besidderne af faste Ejendomme, navnlig Landejendomme. Var det ikke slet, vilde jeg ikke sige, at Statten var retfærdig, selv om der var Gøne til at betale den. Thi at lægge mere fast Skat paa Ejendommene er i Virkeligheden at konfiskere saa stor Del af Ejendommernes Værdi, som svarer til Statten kapitaliseret. Paalægges der 40 Kroner om Aaret i Skat paa en fast Ejendom, bliver Ejendommen fra det Øjeblik 1000 Kroner

mindre værd, hvis den ikke paa Grund af andre Omstændigheder stiger i Værdi, og borttager man 40 Kroner om Aaret i faste Skatter, bliver den 1000 Kroner mere værd, end den har været før, dersom ikke andre Forhold gør, at den falder i Værdi; saa det at tage de faste Skatter bort fra de faste Ejendomme er at gøre Ejendommen saa meget mere værd, som den Kapital udgør, der svarer til Skatten betragtet som Rente; og det er noget, som ubetinget i det Øjeblik, det sker, vil komme Enehaveren af Ejendommen til Gode. Sælger Manden Ejendommen, efter at Statten er taget bort, maa han kunne faa det mere for den, som den er mere værd, efter at Byrden er falden bort. Køberen er ikke en Smule heldigere stillet, end om Statten havde været paa Ejendommen og han havde købt den billigere. Fordelen ved, at Byrden hæves, faar den Mand, som har Ejendommen i Besiddelse, og den tager han med sig; den følgende Gjer er stillet ganske, som han vilde have været, hvis Skatten ikke var bleven ophævet. Det Forslag, at tage de faste Skatter bort fra Ejendommene, er det vist nok temmelig ortebløst at tale om; jeg tror ikke, det lader sig gennemføre, og jeg tror heller ikke, der vilde være nogen Retfærdighed i det.

Endelig kom det ærede Medlem til det store bekendte Program at spare paa Militæruddigterne; og han sagde: Haabl dog en Gang fornuftigt; lad os blive fri for alle disse uforstandige Udgifter til Militærvæsenet. Det ærede Medlem brugte meget stærke Ord i saa Henseende. Ja, naar vi saaledes kunde undvære alt vort Forsvarsvæsen og endda faa Lov til at leve i Fred og Ro, var det jo en herlig Ting og noget, vi alle kunde have Øyst til at være med til. Men jeg vil dog minde det ærede Medlem om, at der er en af de tranke Filosofer, Voltaire — en af de Mænd, der jævnlig rejste den Stemmning, som førte til Revolutionen i forrige Aarhundrede — der i sin Betragtning over de forskellige Samfundsklassers Virksomhed og Nytte for Samfundet har udtalt: De Menneker, der give sig af med at dyrke Jorden, ere egentlig de klogeste, forstandigste og nyttigste for hele Samfundet, thi de sørge for at frembringe det, som baade de selv og alle de øvrige skulle leve af. Men han søjede rigtig nok til, at det til alle Tider viste sig, at naar et helt Folk udelukkende gav sig hen til saadanne fredelige Sysler og kun tænkte paa at forbedre sit Velvære, saa kom der andre Folkeslag, som ikke havde Øyst til at arbejde, og tog Frugten af deres Arbejde; og derfor, sagde han, er det blevet et nød-